

Milí čitatelia,

dosťalo sa vám do rúk posledné tohtoročné vydanie obecných novín. Dúfame, že ste v novinách našli všetko, čo vás z diania v obci zaujíma. Ak by predsa len niečo v novinách chýbalo, neváhajte nám svoj postreh zaslať na mailovú adresu, redakcia@vistuk.sk. Vianočným darčekom od nás pre vás bude pozmenená grafika novín, ktorú uvidíte v marcovom čísle.

V mene redakcie našich novín chcem poďakovať všetkým, ktorí s nami spolupracovali na príprave prvého ročníka - ochotne nám poskytli informácie, prispievali článkami, pripravili podkladový materiál pre články, dohliadali na jazykovú úpravu. Verím, že v roku 2016 nás čaká ďalšia úspešná spolupráca.

Milí čitatelia, prajeme vám šťastné a veselé Vianoce, plné pokoja a lásky, strávené v kruhu vašich najbližších. Do nového roka nám želáme veľa radostí, málo starostí, aby ste doň vykročili tou správnou nohou a nech je nový rok lepší ako ten minulý!

ZP

Chceš byť členom klubu TJ Slovan Vištuk?

Chceš byť vo výbore TJ Slovan Vištuk? Chceš voliť ľudí do výboru alebo byť volený? Máš nápady ako zlepšiť fungovanie nášho klubu? Teraz je ten správny čas. V decembri prebehnú voľby do výboru TJ Slovan Vištuk na ďalšie volebné obdobie (5 rokov, 11 členov). Ak chceš voliť alebo byť volený, stačí zaplatiť ročné členské 5 € a zúčastniť sa volieb. Každý z vás je vítaný. Prihlásiť sa môžeš telefonicky na t. č.: 0905 866 315. Termín volieb bude každému členovi upresnený.

S pozdravom vaši futbalisti

Pozvánka na starodávne Vianoce

Detský súbor SPEVÁČIK a LH VIESKA Vás všetkých srdečne pozýva na „TROJKRÁĽOVÝ KONCERT“. Jedná sa o pásmo kolied a ľudových zvykov v podaní 20-tich krojovaných účinkujúcich, ktoré sa uskutoční v nedeľu 10.1.2016 o 17:00 hod v Kultúrnom dome vo Vištuku. Pre každého sme pripravili voňavé preväpovanie a pekný zážitok. Vstupné je ľubovoľné. Príďte si vychutnať vianočnú atmosféru, ako ju prežívali ľudia kedysi. Veľmi sa na Vás tešíme!

Rastislav Spevák

str. 7

str. 3

str. 4

PÝTAME SA STAROSTU

Už tradične sme sa aj pre toto číslo Vecí vištuckých pýtali starostu v závere roka na záležitosti obecné, ktoré je užitočné vedieť, a tiež sme mu položili tie otázky, ktoré zaujímajú Vás občanov. Ďakujeme Vám za Vaše postrehy, aj naďalej nám ich môžete posilať na redakcia@vistuk.sk.

Čo všetko ste podnikli v závere tohto roka, resp. čo plánujete podniknúť

v nadväzujúcom období?

Obec podala viacero projektov, spomeniem niektoré z nich. Na Environmentálny fond bol podaný projekt zateplenia budovy školy, uvedená žiadosť zatiaľ nie je vyhodnotená. Ďalej obec podala na Bratislavský samosprávny kraj projekt „Športovo-rekreačný park“ za účelom vybudovania priestoru pre deti a občanov na pohyb v prírode. Naši cieľom je umiestniť exteriérové cvičebné stroje v areáli základnej školy. V parku budú osadené tiež lavičky a vysadené okrasné dreviny. Ďalší projekt „Kultúrne podujatie Vištukfest 2016“ bol podaný na BSK za účelom realizácie festivalu dychových hudieb, ktorý sa bude konať v júli v našej obci. Náklady obce súvisiace s realizáciou týchto projektov sú zapracované v návrhu rozpočtu na rok 2016, ktorý sa schvaľuje tradične v závere roka.

V novembri tohto roku sme začali s realizáciou rozsiahlej úpravy kúrenia v budove základnej školy, na ktorú obec poskytla prostriedky z vlastného rozpočtu.

Z viacerých investícií, ktoré plánujeme financovať z rozpočtu

Vištuckan sa pýta (z Vašich otázok vyberáme)

Cez Vištuk jazdia niektorí vodiči ako šialení. Neplánuje obec nainštalovať na určitých miestach (napr. na hornom konci) kamery na monitorovanie rýchlosti tak, ako tomu je aj v iných dedinách a mestách?

Radary na meranie rýchlosti sú väčšou investíciou, ktorú je treba primerane od-komunikovať. Zatiaľ nebol podaný oficiálny podnet na osadenie radarov, avšak ak by sa našla skupina obyvateľov, ktorá by v krátkosti spísala a podala na obec svoju požiadavku, automaticky by táto žiadosť bola predložená na zasadnutí obecného zastupiteľstva. To by sa následne žiadosťou zaoberalo a v prípade schválenia by bola táto položka zahrnutá do rozpočtu obce.

Krátka správa o zasadnutiach Obecného zastupiteľstva obce Vištuk

Od ostatného vydania Vecí vištuckých zasadalo naše obecné zastupiteľstvo 2 razy. O čom poslanci rokovali, si môžete prečítať v nasledujúcich riadkoch.

Na skoršom rokovaní, ktoré sa konalo 22. októbra, sa rokovalo v zásade o jedinej veci, a to o projekte zameranom na predchádzanie vzniku bioodpadu v rámci Združenia miest a obcí

obce v budúcom roku, spomeniem iba, že v budúcom roku plánujeme s pokračovaním v rekonštrukcii miestnych komunikácií a s prípravnými prácami na opravu a vybudovanie chodníkov.

Naša obec sa snaží pomôcť i nezamestnaným občanom. V súčasnej dobe je na výkon menších obecných služieb a aktívnu činnosť prijatých 11 evidovaných uchádzačov o zamestnanie. Práce vykonávajú na základe dohody medzi obcou a úradom práce. Všetky náklady spojené s výkonom ich práce sú plne hrazené z prostriedkov štátneho rozpočtu a obec na ne nedopláca.

S čím vstupuje Vištuk do roku 2016?

Zaujímavosťou pre občanov bude v novom roku projekt tzv. integrovaného ob-služného miesta (IOM), do ktorého je obec zapojená. Cieľom tohto projektu je priblížiť občanom služby štátu, aby mohli pohodlne vybaviť úradné záležitosti priamo v našej obci na obecnom úrade. Konkrétne budú môcť získať výpis/odpis z registra trestov, výpis z listu vlastníctva a výpis z obchodného registra. Rozsah služieb sa bude postupne rozširovať v závislosti od ich dostupnosti a tiež prevádzkovo-technických možností na jednotlivých obslužných miestach. V súčasnej dobe prebieha v našej obci inštalácia technického vybavenia a zaškolenie pracovníkov. O ďalších podrobnejších informáciách o projekte IOM a termíne začiatku poskytovania služieb občanom Vás budeme ešte informovať.

Čo by ste chceli popriať občanom k Vianociam a do nového roka?

K Vianociam aj do nového roku by som rád poprial občanom všetko dobré, hlavne aby sa im podarilo cez vianočné sviatky spomaliť a aby si našli čas na svojich najbližších. A v novom roku aby prevládal pokoj a mier nielen medzi nami Vištuckanmi, ale aj celkovo v krajine.

Všimla som si, že sa v okolí našej kaplnky diali nejaké práce. Čo sa tam stalo?

Pred 1,5 rokom sme opravili vstup do Kaplnky sv. Anny, avšak nedávno sme zistili, že opäť praská. Múry kaplnky sa od seba vzdávajú, láme sa nám na 2 časti – pozdĺžne aj priečne. Najkritickejšie je to v miestach, kde steká voda zo strechy. Boli tam preto začaté sanačné práce, ktoré pozostávali z odvedenia dažďových vôd. Kaplnka je v havarijnom stave a nutne potrebuje údržbu. Nie je však majetkovoprávne vyrovnaná, bude preto potrebné odkomunikovať s biskupským úradom, či si chce cirkev na ňu uplatniť majetkovoprávny nárok. Ďalšie kroky sa budú riešiť, až keď sa usporiadajú vlastnícke vzťahy.

Malokarpatského regiónu. Bioodpad môže tvoriť podľa rôznych štatistík až do 70 % komunálneho odpadu, za ktorý občania musia platiť. Mnohí preto radšej uprednostňujú napr. zaužívané spaľovanie haluzia, ktoré má však škodlivý vplyv na životné prostredie a je NEZÁKONNÉ. Bioodpad spracovaný prostredníctvom domáceho kompostovania môže pritom veľmi dobre poslúžiť na ďalšie využitie namiesto vyvážania na skládky odpadu. Keďže zapojenie sa do daného projektu bude vyžadovať určité investície zo strany obce, poslanci o veci rokovali obozretné

ZO ŽIVOTA OBCE

a zamerali sa aj na možné súvisiace riziká. Zámer predchádzať vzniku odpadu je však z ekologického hľadiska nutný, a preto aj legislatívne odporúčaný. Z toho dôvodu po prerokovaní poslanci zapojenie Vištuka do spomínaného projektu schválili jednohlasne. Horúcou témou novembrového rokovania poslancov (18. 11.) bolo starostom pozastavené uznesenie prijaté v septembri tohto roku. Toto uznesenie sa týkalo stanoviska kontrolóra obce k hospodáreniu za prvý polrok 2015 a obecné zastupiteľstvo ho tentokrát neschválilo. Neschválilo ani poskytnutie dotácie pre Súkromné centrum voľného času v Modre, avšak poslanci vzali na vedomie ďalšie žiadosti občanov a najmä kvantum materiálov o fungovaní našej školy a škôlky, ktorú škola musí tra-

dične každoročne vypracovať a predložiť nášmu zastupiteľstvu. Riaditeľka školy Mgr. Viera Mladenová informovala poslancov o potrebe telocvične alebo športovej haly v našej obci. **Starosta obce na záver informoval poslancov i občanov o rôznych záležitostiach týkajúcich sa obce – okrem iného aj o pozdĺžnych a priečných prasklinách na moste smerom na Budmerice, o havarijnom stave Kaplnky sv. Anny a o stave sály kultúrneho domu. Poslanci sa zhodli na tom, že značné narušenie podlahy v KD je nutné riešiť a predostreli, že ju bude potrebné renovovať.**

Marek

Spojme sily pre rozvoj nášho regiónu

OZ Malokarpatský región je občianske združenie predstavujúce verejno-súkromné partnerstvo miest a obcí malokarpatského regiónu. O aktivitách a činnosti OZ sme Vás už informovali, bližšie info nájdete aj na www.malokarpatskyregion.sk.

Na jeseň naše OZ zorganizovalo 2 stretnutia určené pre širokú verejnosť. Teší nás, že prišli tí občania, ktorí majú nápady na projekty a hľadajú možnosti ich realizácie. Verejné stretnutie sa konalo koncom septembra v Šenkviaciach. Predstavili sme fungovanie OZ, možnosti zapojiť sa a koncept, ako bude OZ pracovať. Na pracovnej schôdzi začiatkom októbra v Modre sa stretli

už tí z Vás, ktorí prejavili záujem aktívne sa podieľať na koncepcii rozvoja územia. Konkrétne návrhy na projekty predložili nielen zástupcovia miest a obcí, ale aj zástupcovia mimovládnych organizácií a podnikateľských subjektov. Ide o projekty, ktoré budú riešiť potreby a požiadavky celého regiónu av prospech celého regiónu. Všetky tieto aktivity smerujú k pripraveniu funkčnej stratégie územia, s ktorou sa OZ Malokarpatský región bude uchádzať o štatút MAS – miestnej akčnej skupiny v aktuálnej výzve, ktorú otvorilo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

OZ Malokarpatský región

Malokarpatská komunitná nadácia REVIA, ktorej cieľom je posilniť v spoločnosti občanov a právnických osôb v Malokarpatskom regióne iniciatívne občianske postoje a povzbudiť záujem o veci verejné, podporila zaujímavé projekty s nadáciou

SPP. Tento rok, okrem iných, zaujal aj projekt, ktorý bude realizovaný v našej obci s názvom „Náučný chodníček pri príležitosti 200. výročia narodenia L. Štúra“, podaný Občianskym združením Cesta nádeje. Spolu 4 ks informačných tabuliek osadíme v našej obci, a tak si vybranú uličku nielen skrášlime, ale hravou a zaujímavou formou si pripomenieme dôležité udalosti zo života L. Štúra. Veríme, že takto potešíme nielen mamičky malých detí, ale aj mládež zo ZŠ a deti z MŠ, ako aj starších ľudí a spríjemníme im prechádzky po našej obci.

ZUPO

O úspechoch našinca na veľtrhu nábytku

V polovici októbra sa v bratislavskej Inchebe uskutočnil 20. ročník medzinárodného veľtrhu nábytku, bytových doplnkov a interiérového dizajnu MODDOM. Išlo o výstavu, na ktorej sa predstavilo 221 firiem z 8 krajín sveta (prevažne z Európy, ale tiež z Indie). Vystavovalo sa všetko, čo sa týka interiérov - od zariadenia cez dekorácie až po otázku zabezpečenie čistoty a pohodlia v domácnostiach. A práve na tomto podujatí už po 7. raz získala ocenenie firma z našej obce DREVLUX, s.r.o., ktorej konateľom je Ing. Vladimír Oravec. Fírme bola Cena MODDOM 2015 udelená za kuchynskú linku, ktorá je na trhu novinkou. Ako o tomto produkte píše v novembrovom čísle Drevárskeho

magazínu PhDr. Anton Mrník, „celkový vzhľad je redizajnom starého riešenia kuchyne ACER, ktorá získala ocenenie v roku 2002, oprášená po 13 rokoch do nového moderného riešenia vnútorného usporiadania s využitím nových materiálov a nábytkového kovania“. Okrem kreatívneho využitia kvalít dreva ako prírodného materiálu je podľa nás zaujímavosťou aj príjemne pôsobiaca farebná tapeta s údajne vysokou odolnosťou. Gratulujeme firme k úspechom a ďakujeme za reprezentáciu Vištuka aj na poli nábytkárstva!

Máte aj Vy tip na spoluobčanov, ktorých úspechy stojí za to spomenúť verejne v obecných novinách? Napíšte nám o nich krátky článok a pošlite nám ho na redakcia@vistuk.sk!

Zo života našej školy...

P r v ý
š t v r t ť r o k
š k o l s k é -
h o r o k a
2015/2016
j e u ť
ú s p e š n e
z a n a m i.
P o č a s
n e h o s m e
s a o k r e m
u č e n i a z ú -

časťnili aj rôznych akcií a mnohé ďalšie nás ešte čakajú. 24. septembra sme sa pod vlajkou našej obce zúčastnili športového dňa v Ružindole, počas ktorého sme si priateľsky zmerali sily s inými školami. Taktiež sme mali rôzne výchovné koncerty a vystúpenia. Navštívila nás aj Zuzka Haasová, ktorá nás oboznámila so vznikom rôznych tancov. Zapojili sme sa do projektu „Hovorme o jedle“, prostredníctvom ktorého sa žiaci celý týždeň učili o dôležitosti zdravého stravovania. Tento projekt sme realizovali

v spolupráci so školskou kuchyňou, za čo im veľmi pekne ďakujeme. 11. až 13. novembra sme sa zapojili do informatickej súťaže iBobor, pomocou ktorej si žiaci preverili svoje vedomosti elektronickou formou. 11. novembra si boli niektorí žiaci so svojimi učiteľmi uctiť pamiatku padlých vojakov pri pomníku pred kostolom. Dňa 12. novembra si zase žiaci ôsmeho a deviatego ročníka preverili vedomosti zo slovenského jazyka a matematiky v testovaní KOMPARO. 16. novembra boli všetci žiaci našej školy na výlete – exkurzii v Leviciach v Atlantis Centre, kde sa okrem iného oboznámili s krásou ľudského tela. Ešte nás čaká veľa ďalších akcií, súťaží a aktivít. Spomeniem aspoň niektoré ako napríklad Rozprávková noc v škole, Vianočné trhy v KD, II. stupeň má navštíviť výstavu Titanic v Bratislave. Nedá mi ešte nespomenúť, že našich piatakov čaká 25. novembra Testovanie 5 – 2015. Všetci im budeme držať palce, aby čo najlepšie využili svoje vedomosti. Okrem toho sme na konci októbra opravovali kúrenie v škole, keďže boli niektoré triedy nedokúrené. Týmto spôsobom ďakujem pánovi školníkovi a pánovi starostovi za ich spoluprácu. Pán školník nám okrem iného krásne dokončil plot pred školou a tiež aj chodník k altánku v spolupráci s pracovníkmi OÚ.

Mgr. Viera Mladenová,
riaditeľka školy

Nové ihrisko v škôlke

P o d l h o -
d o b e j s n a h e
v š e t k ý c h z ú -
č a s t n e n ý c h
s t r á n s a n á m
n a k o n c i
p r á z d n i n
p o d a r i l o d o -
k o n č iť d e t -
s k é i h r i s k o
m a t e r s k e j

školy ako završenie presunu materskej školy do nových priestorov v budove školy (obr. 1). V utorok 20.10.2015 sme slávnostne

otvárali detské ihrisko za účasti starostu obce Lubomíra Jelínka, sponzorov z firmy ProOvo a.s. pánov Ulrika Biel Hansena a Vladimíra Baláza, riaditeľky ZŠ s MŠ Mgr. Viery Mladenovej, zástupkyne pre MŠ Mgr. Gabriely Veselkovej a detí z našej škôlky. Počasie nám neprialo, kvôli dlhodobému dažďu sme hostí privítali v priestoroch Materskej školy, kde im deti z oboch tried zarecitovali a zaspievali pripravené básničky a pesničky, odovzdali pamätné darčeky (obr. 2) a hostia symbolicky prestrihli stuhu (obr. 3). Moje poďakovanie patrí okrem spomenutých aj pracovníkom Obecného úradu a pánovi školníkovi, tiež rodičom dobrovoľníkom, ktorí sa nemalou mierou zaslúžili o to, aby sa deti mohli hrať na novom ihrisku. Ďakujeme!

Mgr. Gabriela Veselková,
zástupkyňa pre MŠ

Biblický krúžok a naše aktivity

Biblický krúžok

Aj v tomto školskom roku, môžu deti našej materskej školy, navštevovať Biblický krúžok. Spoločne sa učíme pochopiť jednoduché duchovné príbehy, prirodzene a primerane ich veku im ich prerozprávať a užitočne aplikovať do života. Pomocou príbehov zo Starého a Nového zákona najlepšie pripravíme dieťa na prvé stretnutie s Bohom. Vytvára sa v ňom správny obraz Boha-Otca, jeho sily, veľkosti, lásky dobroty i moci ako aj spravodlivosti a milosrdenstva. Spoločne si spievame, tancujeme a tvoríme lebo práve tvorbou si deti viac zapamätajú, ozrejmiť a ujasniť. Napriek jednoduchosti je biblický príbeh zreprodukovaný čo najvernejšie podľa Svätého písma a forma podania je prispôbená chápaniu detí. Pri katechézach je našou najväčšou pomocníčkou kniha od Vojtecha Stanka „Budeš o tom hovoriť svojim deťom.“ Doteraz sme sa učili o stvorení sveta, Adamovi

a Eve, Noemovi aj o Mikulášovi, ktorý prišiel deti navštevujúce Biblický krúžok do MŠ pozrieť a priniesol im malý darček. Deti mu zaspievali, prezradili čo už vedia, čo sa naučili a čo sa ešte plánujeme naučiť. Mikulášskej besiedky sa zúčastnili aj rodinní príslušníci detí a veru boli im oporou keď sa dvere materskej školy otvorili a objavil sa v nich Mikuláš s anjelom. Radosť, obava, trošku strachu ale najmä zvedavosť sa dali vyčítať z očí detí, ktoré nakoniec premohli obavu a s Mikulášom sa skamarátili a spoločne sa s ním aj s anjelom pofotili i porozprávali.

A aké máme plány? Plánujeme sa zapojiť do súťaže Chráňme deti pred násilím a vytvoriť hrad, ktorý sme spoločne tvorili, farbili a kreslili. Ak sa rozhodnete podporiť náš hrad, urobte tak prosím, od 21.12.2015 na www.facebook.com/NKSpreRPNnD s možnosťou hlasovať formou „like/ páči sa mi“ do 22.1.2016, ďakujeme! V decembri, 22. 12, sa plánujeme zúčastniť predstavenia Mlynárkin pytač v Trnave, a vo februári sa deti môžu tešiť na divadielko Jonáš a veľryba, ktoré pre ne pripravili Zuzka a Julka. Okrem toho plánuje ísť do kostola, pozrieť si vianočnú výzdobu a vysvetliť si jednotlivé postavy v betleheme a pri téme kedy budeme preberať stolovanie a poďakovanie za jedlo možno navštívime aj reštauráciu...

Prajeme vám požehnané sviatky, plné pohody a porozume-
nia.

ZUPO

Dôchodcovia vystavovali a krstili.

návkou. Veľký úspech mali jedlá starých mám, ale aj jedlá zo zeleniny alebo ovocia. V sobotu (14. novembra 2015) to boli jedlá, ktoré sa varili a varia dodnes u nás, vo Vištuku. A pretože

Jednota dôchodcov vo Vištuku už tradične v jesennom období pripravuje v sále KD výstavku jedál spoločenskou ochut-

chceme, aby takéto jedlá nezostali zabudnuté, dali sme ich aj do knižnej podoby. Súčasťou výstavky bola teda aj milá udalosť – uvedenie do života útlej knižočky s receptami pod názvom „Z vištuckej kuchyne“. Krstilo sa tak, ako to vychádza z obsahu knižočky, múkou.

Za to, že je knižočka na svete patrí veľká vďaka hlavne p. Magdaléne Jurčovičovej, ale aj p. Božene Urlandovej a ostatným členkám Jednoty dôchodcov, ktoré prispeli svojimi receptami a uvarenými jedlami. Naše poďakovanie patrí aj p. Zuzane Jurčovičovej za podobu knižky a OÚ za pomoc pri vydaní. Veríme, že všetci, ktorí boli na výstave a stali sa aj majiteľmi tejto knižočky sú spokojní. A to sme chceli.

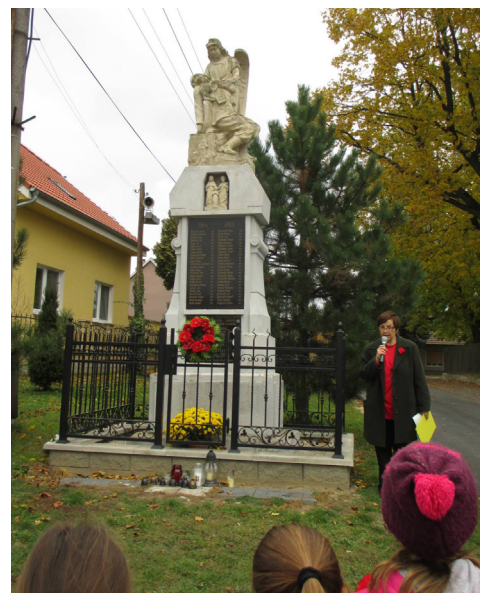
Marta Škarčáková,
predsedníčka ZO JDS

Pietna spomienka

Tak ako v mnohých mestách a dedinách na celom svete, sme sa aj my vo Vištuku 11. novembra o 11:00 hod. v Medzinárodný deň vojnových veteránov stretli pri pamätníku padlých vojakov, aby sme si uctili tých, ktorí padli vo vojne. Po úvodnom príhovore, básničke a modlitbe sme položili veniec zo symbolických červených makov a deti zo ZŠ na znak úcty zapálili sviečky.

Ďakujeme všetkým zúčastneným, ďakujeme žiakom, ktorí vyrobili červené maky, ďakujeme p. učiteľke Mgr. Daniele Pagáčovej za napísanú báseň.

Za vištuckých dôchodcov,
Marta Škarčáková

VIANOČNÁ SÚŤAŽ

V redakcii nás veľmi potešilo, že sme okrem veľmi pekných vianočných básničiek dostali aj pútavé vianočné poviedky od našich najmenších. Naše poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa do vianočnej súťaže zapojili. Uvádzame tri víťazné vianočné básne. Mrzí nás, že sme nemohli oceniť každý príspevok. Snáď vás to ale neodradí a zapojíte sa aj nabudúce. Držíme vám palce a prajeme veľa úspechov!

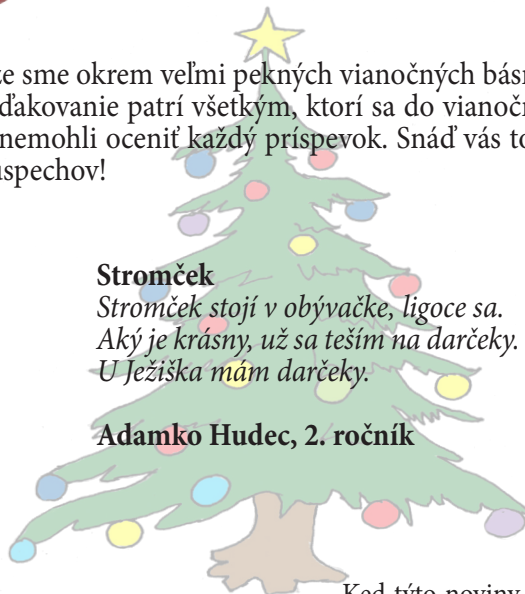
*Mikuláš, Mikuláš,
dobrým deťom sladkosti dáš
a tým zlým nič nedáš.
A čertovi vynadáš,
lebo rád nás máš.*

Samko Agelič, 3. ročník

Stromček
*Stromček stojí v obývačke, ligoce sa.
Aký je krásny, už sa teším na darčeky.
U Ježiška mám darčeky.*

Adamko Hudec, 2. ročník

*Vianoce, Vianoce pokoja,
sviatkov to čas,
slávia sa aj v USA,
oni tomu hovoria Merry Christmas!
Vianoce, Vianoce pokoja,
nech radosťou každého opoja.*

Marek Jurčovič, 7. ročník

Zimné pookreci

Po mojom článku f minulém čísle sa vraj ľudie pýtali, prečo som ho písal f našim nárečím, tak sa to pokúsím trochu vysvetliť. Najlepší to človek pochopí keď spomenem dve udalosti, ktoré sa tento rok stali. F októbri uplynulo 200 rokov od narodenia Ľudovíta Štúra. Nech bol jaký bol, niekoľko vecí mu nejde uprét, a to okrem iného ani kladný vstach ke svojej vlasci a spolupodiel na uzákonení slovenčiny za jazyk nášho národa. Štúrovi teda vďačíme aj za to, že neskaľ môžeme čítať noviny f našim jazyku.

Dáľša udalosť, ktorá sa stala 30. augusta tohoto roku, je menej veselá, ale je za to dôležitejšie ju spomenúť. Teho dna umrel Ján Lazorík. Nebol celebritou, o kerej by sa hovorilo f telke. Bol to súčasný obrodeneť, národopisec (pre tých čo nerozumejú „po našom“ – etnograf) a folklórista, kerý svoj život prežil naplno a oddane svojmu presvečeniu a tiež rodzisku. Bol to ze šecku účtu povedané „šaleňák“ ze Šariša, kerý za každú cenu bojuval za to, aby jedzinečné kultúrne prfky krajof nevymírali, aby si ľud zachoval to, čo mu je vlastné. Len tak môže ten kerý kraj zachovať svoju vlastnú bytostnosť a nevymret opičeným sa po druhých. Kdo Lazoríka poznal, musí uznať, že jeho posolstvá a myšlénky nemôžu zostať bez povšimnucá a pobrat sa z tohoto sveta tak, jak sa z neho pred pár mesáčmi pobral on. No a práve toto ma podnícilo k temu, aby som napísal do vištuckých novín článok ve vištuckem nárečí (někdo by povedal že f trnaškem, ale neni sú to úplne totožné nárečia aspon podľa mojích pozorovaní). Touto cestou scem vzdal počtu a účtu tak Štúrovi jak aj Lazoríkovi!

Keď tyto noviny výdu, už bude asi len pár dní do Vánoc. Ja by som sa ale ešte scel poďakovať vištuckým dôchodcom, že pripravili volačo tak úžasné jak bola výstava a ochutnávka ich jedál v kulturáku. Vištuk podľa mojej mínky je kultúrne dost živý, ale toto podujacé bolo aspon pre mňa jako bohéma a pôžitkára jedným dokonalým podujacím! A za ďalšie sa scem ešte hlboko poklonit učiteľskému zboru na vištuckej škole. A to nelen v súvislosti s ich štrajkom, kerý považujem za opodstatnený a hodný podpory nás šeckých. Vďaka temu ich školskému fejsbuku točiť sledujem už nejaký ten čas, čo tam s našimi dzecmi robá a mám z toho skutočnú radosť! Okrem tradičného sypaná poznatkoť do dzeckých hláf sa velice ale velice výrazne snaží vést naše dzeci k temu, aby z nych vyrástli normálni ľudie. Odporúčam šeckým si někedy preklikat tú ich stránku.

Na záver by som scel už iba pripomenúť, že sa blíži den, kedy bude noc f roku najdlhšia a denné svetlo najkratšie. Je dost možné, že sa to prejaví aj neprijemnosťami ve vzťahoch s našimi blízkymi pred aj počas svätok. Čo si želim, sú skromné, ale za to pokojné svätky ve šeckých rodzinách f celej našej víske. Těž si prajem, aby sme nepodporovali len povrchnosť a zisky obchodníkof či rybniároť, kerí po vojne zavédlí „tradičiu“ rybacieho masaku aj v našej krajine (vác sa človek dozví na www.vanocebeznasili.cz), a aby sme na Silvestra mysleli aj na tých, kerí nám celý rok strážia chalupy. Prosce každému to, čo naozaj potrebuje. No a f roku 2016 nech Vištuk rozkvitá ešte vác!

spoluobčan

Na žiadost autora bol článok uverejnený bez jazykovej korektúry.

Matrika

Vitajte medzi nami (narodení v roku 2015)!

28.2. 2015 Janka Ochabová
3.3. 2015 Filip Mjartan
4.3. 2015 Victoria Gaálová

15.4. 2015 Ema Nápravníková
23.4. 2015 Monica Rossi
22.5. 2015 Aneta Jeneiová
6.7.2015 Oliver Vavrinčík
6.7. 2015 Kamil Vavrinčík
8.7. 2015 Ladislav Palušák

9.7. 2015 Stela Strašifťáková
28.7. 2015 Hana Hábelová
6.8. 2015 Michaela Figurová
13.8. 2015 Dorota Cárová
18.8. 2015 Milan Tavalí
5.9. 2015 Natália Tahotná

Spomínáme (na tých, ktorí nás opustili v roku 2015) ...

9.1. 2015 Alžbeta Dzibelová 75 r.
21.2. 2015 Marek Bročko 36 r.

1.3. 2015 Jozef Horváth 81 r.
17.4. 2015 Mariana Gschwengová 58 r.
3.5. 2015 Filoména Stojkovičová 85 r.
4.5. 2015 Miroslav Loula 60 r.
6.5. 2015 Štefan Hajko 87 r.
4.7. 2015 Štefan Lošonský 61 r.

21.9. 2015 Jozef Čambál 80 r.
24.10. 2015 Július Gaál, PaedDr. 85 r.
2.11. 2015 František Krajčovič 88 r.
10.11. 2015 Elena Čaputová 83 r.
4.12. 2015 Judita Piteková 83 r.

VIANOCE A VIANOČNÉ ZVYKY VO VIŠTUKU

Naj-
k r a j š í m
sviatkom
v roku,
Vianoci-
am, pred-
chádzalo
obdobie
nazývané
a d v e n t .
Slovo ad-
vent je od-

latinského slova adventus, čo v preklade znamená príchod. Adventné obdobie sa začínalo štyri týždne pred Vianocami. Mnohí si ešte dobre pamätáme raňajšie sväté omše – roráty, ktoré začínali o 6. hodine ráno. Pamätníci spomínajú, že v tom čase už bývalo také množstvo snehu, že pred rorátmi si ľudia museli preháňať chodníky ku kostolu. Na sviatok svätej Barbory (4. 12.) slobodné dievčatá odrezávali konáriky skoro kvitnúcich drevín, najčastejšie čerešní. Tie potom dali do pohára s vodou a do Vianoc trpezlivo čakali, či rozkvitnú. Ak konáriky, tiež nazývané „barborky“, rozkvitli, mohlo sa dievča tešiť, že sa v tom roku vydá. Ak nerozkvitli, muselo čakať ďalší rok.

Predzvestou Vianoc, hlavne očakávaný deň, bol sviatok svätého Mikuláša, ktorý dobré deti tajne v noci obdarúval dobrotami. Večer si deti museli dobre vyčistiť topánky, ktoré si uložili do obloka. Ak deti poslúchali, našli si v topánkach orechy, jablká, prípadne drobné cukríky alebo kocky cukru. Ak neposlúchali, našli tam i zemiak, prípadne kúsok uhlia či „gomb“ (oklasok z kukurice). So sviatkom svätej Lucie (13. 12.) sú spojené mnohé ľudové zvyky. Vo Vištuku v tento deň chodili ženy alebo dievčatá zahalené bielou plachtou po domoch a husím krídlom ometali kúty domov, ale i členov rodiny, aby sa ich šťastie držalo po celý rok a všetko zlé z domu vymietli. „Lucie“ počas celej tejto činnosti neprehovorili, boli nemé. Je možné, že mlčanie bolo symbolom mučeníckej smrti svätej Lucie. Tá, keďže sa nechcela zrieknuť kresťanskej viery, zomrela tak, že jej prebodli hrdlo. Odmenou pre „Lucie“ boli drobné peniaze.

Predprípravou na samotné Vianoce bolo spoločná svätá spoveď. A tak sme sa dostali k samotným Vianociam.

Pred sviatkami sa v každom dome piekol chlieb a spolu s ním z „podlejšieho“ cesta vyrobené tzv. „rováčky“, niečo podobné dnešným bagetám. Na Štedrý deň v čase prísneho pôstu sa tieto rováčky nakrájali na kolieska, obarili mliekom, osladili medom a posypali makom. Bolo to pôstne jedlo. Rováčky sa používali aj pri zakáľkách namiesto sendvičov.

Pred večerou otec rodiny pripravil kúsky chleba. Chlieb v polovici rozrezal, vložil doň po kúsku oblátky a cesnaku. Tento potom spolu s deťmi zanesol dobytku do stajne (okrem ošipných). Vianočný stromček nebol postavený v kúte izby, ale bol zavesený na drevenej hrade nad stolom. Bol umiestnený tak, aby nezavadzal pri ostatných činnostiach a bol ozdobený drobnými jablkami, orechmi zabalenými do staniolu, reťazami z lesklých papierikov. Niektorí pamätníci hovoria, že v čase vojny (1. svetová) v chudobnejších rodinách ozdoby nahrádzali suché chlebové kôrky.

Prv než rodina zasadla ku stolu, všetci spolu sa pri stromčeku pomodlili a zaspievali vianočnú koledu. Potom otec, ako hlava rodiny, zavinšoval:

„Vinšujem vám títo svätka vánočné,
Krista Pána narodený,
čosi od Pána Boha žiadate,
šťascí, zdraví, hojné Božské požehnány,
hojnosť chleba, hojnosť vína
a po smrci kráľovstvo nebeské.“

Po vinši si rodina pripila červeným vínom, aby všetci mali po celý rok dosť zdravej krvi a zasadli ku štedrému stolu.

Na stole prikrytom bielym obrusom stála hlinená misa s ovocím. V niektorých rodinách sa miesto misy používala „ošátka“ (košík na pečenie chleba). Každý člen rodiny si rozbil jeden orech a priečne rozkrojil jablko. Ak bol orech zdravý, mal sa aj dotýčný člen celý rok tešiť dobrému zdraviu. Ak bol červivý, v budúcom roku ho mali prenasledovať choroby, prípadne smrť. Podobne to platilo i o rozkrojenom jablku. Ak boli jadierka v jablku uložené do tvaru kríža, bolo to zlé znamenie, ak do tvaru hviezdičky, mohol dúfať, že bude zdravý celý rok.

Po ovocí prišla na stôl polievka. V niektorých rodinách šošovicová, ale väčšinou to bola kapustová polievka so sušenými slivami a „ščípkami“ (sušené kúsky jablák, prípadne hrušiek).

Ďalším chodom boli oblátky s medom, orechmi a cesnakom.

Hlavným chodom boli makové „pupaky“ osladené medom. Neskoršie v bohatších domoch večerali aj kyslé ryby.

„Pupaky“ boli z kysnutého cesta vykrajované kolieska – dolky vo veľkosti dnešných pagáčikov, ktoré sa na suchej platni sporáka opiekli z oboch strán aj z bokov. Piekli sa pomaly na slabom ohni, aby cesto v strede nezostalo surové. Po upečení sa obarili vo vriacej vode, vybrali sa na misu, omastili, posypali makom a osladili medom. Bola to skutočná pochúťka.

Večeru zakončili koláčmi. Boli to dlhé záviný – ruky alebo podkovy plnené orechmi, makom či tvarohom, ktoré sa piekli v peci. V niektorých domoch sa piekli aj „caletky“ (pletienky). Po večeri sa rodina pomodlila a deti sa rozprchli, aby mohli ísť zaspievať a zavinšovať najbližšej rodine, začo ich odmenili jablkom, koláčom, prípadne drobnými peniazmi.

Gazdiná, ktorá počas celej večere nemala vstať od stola, aby jej sliepky počas roka dobre kvočali, po večeri spratala zo stola a zamietla izbu. Smetie sa nesmelo vynášať von, aby sa nevynieslo šťastie z domu.

Starší pamätníci spomínajú, že spievať a vinšovať nechodili iba deti. Čigáni, ktorí bývali vo Vištuku, si od gazdov požičali drevené putne a chodili po celej dedine tak, že cigánka nosila putňu a cigán hral na husliach. Po dohraní zavinšovali, začo im do putne dávali koláče. inšovať chodili aj obecný pastier s trúbou (volským rohom) a pastierka s putňou na chrbte. Za vinš dostali pohárik vína, koláče, prípadne peniaze.

Čas do polnočnej svätej omše si chlapi krátili kartami, prípadne rozprávaním. Pri tom sa pojedal varený bôb.

Na Prvý sviatok vianočný sa nechodilo na návštevy, lebo to bol veľký sviatok. Tento zvyk sa prísne dodržiaval. Na Druhý sviatok vianočný, na sviatok svätého Štefana, boli návštevy hojné, lebo Štefan bolo v obci dosť rozšírené meno. Na Štefana sa v dedine hrávalo divadlo,

ktoré nacvičoval miestny učiteľ s dedinskými ochotníkmi. Na Nový rok chodil obecný pastier, ktorý býval v pastierni (na pozemku dnešného dolného obchodu), vinšovať do gazdovských domov. Nosil asi 60 cm dlhé prúty zo stromov. Po zavinšovaní zastrčil prút z vnútornej strany brány. Prút tam zostal počas celého roka. Za túto činnosť mu ponúkli pohárik vína a peniaze.

Po Novom roku nastalo obdobie fašiangov, konali sa svadby či tanečné zábavy. Ale o tom zase nabudúce...

Kalendár podujatí vo Vištuku december 2015 – marec 2016

Čo?	Kedy?	Kde?	Kto?
Varenie vianočnej kapustnice	19.12.	námestie	Obec Vištuk + súťažiaci družstvá
Krst CD a Vianočný koncert Dychovej hudby Vištučanka	20.12.	kultúrny dom	Dychová hudba Vištučanka
Silvestrovský pokrový turnaj	30.12.	Reštaurácia Na Majeri	Reštaurácia Na Majeri
Silvestrovský beh Zlatou uličkou	31.12.	park → Zlatá ulička → park	OZ Cesta nádeje + FitCentrum Vištuk
Silvestrovská veselica	31.12.	kultúrny dom	Obec Vištuk + LH Vieska
Prvá strelecká liga (vzduchovka)	9. - 10.1.	strelnica	Športovo-strelecký klub
Trojkráľový koncert - pásmo kolied a vinšovačiek v tradičných krojoch	10.1.	kultúrny dom	Ľudová hudba Vieska + Detský súbor Speváčik
Karneval	22.1.	kultúrny dom	Rada rodičov ZŠ s MŠ
Valentínsky ples	6.2.	kultúrny dom	Rada rodičov ZŠ s MŠ
Rozlúčka s fašiangom (pochovávanie basy)	9.2.	námestie → kultúrny dom	DH Vištučanka + Ľudová hudba Vieska
Prvá strelecká liga (vzduchovka)	27. - 28.2.	strelnica	Športovo-strelecký klub
Parlamentné voľby + Referendum o motokrose	5.3.	kultúrny dom	SR + Obec Vištuk
Majstrovstvá kraja v streľbe (mládež)	5. - 6.3.	strelnica	Športovo-strelecký klub
Burza kníh	13.3.	terasa kultúrneho domu	Obecná knižnica + Jednota dôchodcov
Knihomol' roka 2015	27.3.	terasa kultúrneho domu	Obecná knižnica + Jednota dôchodcov

Behať alebo tancovať? Najlepšie oboje... Silvester 2015

Prídte medzi mladých vištuckých nadšencov, ktorí pre Vás pripravili bežecký pretek pre všetky kategórie od celých rodín s malými detičkami cez školákov až po dospelých pod názvom „VIŠTUCKÝ SILVESTROVSKÝ BEH ZLATOU ULÍČKOU 2015“. Trate nebudú náročné, zvládne ich naozaj každý, kto má chuť sa trochu pred silvestrovským hodovaním prevetrať. Víťanú sú všetci bežci i diváci. Bude sa variť kapustnica a ako bonus teplý čaj alebo varené víno zadarmo pre športovcov aj divákov. Prezentácia pretekárov o 9:00 hod. vo vestibule Kultúrneho domu (ďalej KD) a štart prvej kategórie o 9:30 hod. Koniec pretekov so slávnostným odovzdávaním krásnych cien bude cca okolo 12:00 hod.

Po dobrom obede a poobednom odpočinku sa všetci stretneme a privítajme spoločne nový rok na „SILVESTROVSKEJ VESELICI“ v KD Vištuk. Vykúrené priestory KD zabezpečí Obecný úrad, o zábavu sa postará LH VIESKA a občerstvenie bude formou, kto si čo prinesie z domu. Vstup voľný. Začiatok veselice je naplánovaný na večer 9:00 hod. Nesedte doma pri telke, ale radšej sa všetci pridáme spoločne zabaviť a privítať nový rok v kruhu svojich priateľov a známych.

Rastislav Spevák